

Original Araştırma/Original Article

Oryantiring Katılımcılarında Sporcu Bağlılığının Sporcu Öz Yeterliğini Belirlemedeki Rolü

Zarife Taştan¹, Abdullah Demirli², Abdorreza Eghbal Moghanlou³¹Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul Topkapı Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye²Antrenörlük Eğitimi Bölümü, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye³Antrenörlük Eğitimi Bölümü, İstanbul Esenyurt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye

Cite this article as: Taştan, Z., Demirli, A., & Moghanlou, AE. (2023). Oryantiring Katılımcılarında Sporcu Bağlılığının Sporcu Öz Yeterliğini Belirlemedeki Rolü. *Research in Sports Science*, 13(2), 46-51.

Öz

Bu çalışmada, oryantiring katılımcılarında sporcu bağlılığının sporcu öz yeterliğini belirlemedeki rolünü saptamak ve sporcuların bağlılıkları ile öz yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel bir çalışmadır. Araştırmaya 140 kadın ve 167 erkek olmak üzere toplam 307 oryantiring sporcusu katılmıştır. Araştırmada kişisel bilgi formu, Sporcu Bağlılık Ölçeği ve Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Sporcu bağlılığının sporcu öz yeterliğini belirlemedeki rolünü saptamak için çoklu doğrusal regresyon; sporcuların bağlılıkları ile öz yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda sporcuların spor bağlılığı cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşırken, sporcu öz yeterliğinin cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Uygulanan çoklu doğrusal regresyon analizinde sporcu öz yeterliğinin güven ve adanmışlık değişkenleri tarafından yordandığı; dinçlik ve coşku değişkenlerinin sporcunun öz yeterliliği üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Bu dört değişken birlikte öz yeterlikteki toplam varyansın yaklaşık %22'sini açıklamaktadır. Sonuç olarak, sporcu bağlılığı yüksek olan bireylerin performansının yüksek olması durumunda istediği hedefe ulaşma kapasitesine olan inancının yani öz yeterliğinin yüksek olduğu görülmektedir. Günümüzde sporcuların alanlarında yüksek performansa ulaşmak için gösterilen çabayı ortaya koyması açısından spora ayrılan zaman ve sporcunun kendisine olan inancı önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, sporcu bağlılığı, sporcu öz yeterliği

The Role of Athlete Engagement in Predicting Athlete Self-Efficacy in Orienteering Participants

Abstract

The aim of this study was to predict the role of athlete engagement in determining athlete self-efficacy in orienteering participants and to reveal whether athletes' engagement and self-efficacy differ according to gender. The research is a relational study. A total of 307 orienteering athletes, 140 female and 167 male, participated in the study. Personal Information Form, Athlete Engagement Questionnaire, and Athlete Self-Efficacy Scale were used in the study. A multiple linear regression analysis was performed to predict the role of athlete engagement in determining athlete self-efficacy; an independent sample t-test was performed to reveal whether the engagement and self-efficacy of the athletes differed according to gender. According to the results of the analysis, it was concluded that while the sports engagement of the athletes differed significantly according to the gender, the self-efficacy of the athletes did not differ according to the gender. In the applied multiple linear regression analysis, it was found that the self-efficacy of the athlete was predicted by the variables of confidence and dedication; it has been found that vigor and enthusiasm variables do not have a significant effect on the self-efficacy of the athlete. Together, these four variables explain approximately 22% of the total variance in self-efficacy. As a result, it is seen that individuals with high athlete engagement have a high belief in their capacity to reach their desired goal, that is, their self-efficacy, if their performance is high. Today, the time devoted to sports and the belief of the athletes in themselves are important in terms of showing the effort made by the athletes to achieve high performance in their fields.

Keywords: Athlete engagement, athlete self-efficacy, orienteering

Giriş

Spor, fiziksel kondisyon gerektirdiği gibi aynı zamanda düşünme ve muhakemeyi harekete geçirme yeteneğini de gerektirmektedir. Bir performans sporu olarak oryantiring katılımcılarının da fiziksel dayanıklılık ve çevikliğin yanı sıra planlama, kararlar alma, uzamsal

algıyı ve görsel uzamsal dikkati sürdürme ve işleyen bellekle ilişkili zihinsel temsilleri devreye sokmak gibi bilişsel özelliklere sahip olması gerekmektedir (Batista ve ark., 2021). Oryantiring, önceden belirlenmiş bir rotada, harita ve pusula kullanarak bilinmeyen bir bölgede güçlü harita okuma yeteneği, pusulayı ustaca kullanma, en iyi rota seçimi, hızlı ve yüksek yoğunlukta konsantrasyon, çeşitli

arazilerde koşma yeteneği ve yarışı en kısa sürede belirtilen rotaya göre tamamlama gibi özelliklere sahip bir performans sporudur (Minoiu ve ark, 2022; Wu, 2023; Eccles ve Aarsal, 2014). Oryantiring, fiziksel dayanıklılık ile problem çözme, harita okuma ve karar verme gibi dikkat gerektiren becerileri birleştiren çok disiplinli bir aktivitedir (Minoiu ve ark, 2022). Oryantiring katılımcıları için bilişsel ve davranışsal olarak geliştirilen stratejiler dikkatin yoğunlaşmasını sağlar ve beraberinde başarıyı getirir. Ayrıca, başarı için sporcunun bir müsabaka sırasındaki performansı; görevi tam olarak odaklanmasını, yani istenen sonucu elde etmeye çalışmasını gerektirir (Martins ve ark, 2014). Sporcu görevine tamamen odaklandığında, zihin beden uyumu artar, böylece zaman hızla geçer ve sporcu kendisini oyundan ayırmakta güçlük çeker (Schaufeli, 2002). Bu anlamda, sporcuların sporlarını yapmaya nasıl devam ettiklerini; sporcu bağlılığını anlamak önemlidir. Sporcu bağlılığı; sporda güven, adanmışlık, coşku ve dinçlik ile karakterize edilen; kalıcı, olumlu, bilişsel, duygusal bir deneyim olarak tanımlanmıştır (Hodge, ve ark, 2009). Güven “kişinin yüksek düzeyde performans elde etme ve istenen hedeflere ulaşma yeteneğine olan inancını” temsil ederken, adanmışlık “birinin önemli gördüğü hedeflere ulaşmak için çaba ve zaman harcama arzusu,” dinçlik “fiziksel ve zihinsel bir canlılık duygusu,” coşku ise, “heyecan duyguları ve yüksek düzeyde keyif” ile tanımlanmaktadır (Lonsdale, ve ark, 2007). Katılımcıların spora yüksek düzeyde bağlılık yaşamasını sağlamak için etkili spora katılım stratejileri kullanılması gerekmektedir. Özellikle son derece zorlu ve rekabetçi bir ortamda çalışan yüksek performanslı sporcuların performansının azalması veya aktiviteden çekilmesi gibi olumsuz sonuçlardan kaçınmak önemlidir (Valbuena ve ark, 2016). Bu nedenle sporcuların performansının azalmasına ya da spordan tamamen çekilmesine neden olan etmenler dikkate alınarak sporcu bağlılığını artıracak uygulamalar planlanmalıdır.

Sporcunun, optimum performansı elde etme ve sürdürme kapasitesinin, sporcunun psikolojik durumlarından önemli ölçüde etkilendiği düşünülmektedir (Valbuena ve ark, 2016). Sporcu bağlılığını etkileyen temel psikolojik durumlardan biri de yeterlilik (Hodge ve ark, 2009). Sporcu bağlılığı yüksek olan sporcuların, yaptıkları spor ile etkili bir başa sahip oldukları ve sporun gerektirdiği talepler ile tamamen başa çıkabilecek yeterlikte oldukları bilinmektedir (Schaufeli, 2002). Sporda yeterlilik, kişinin sporda etkili olma yeteneğine ve fırsatına sahip olduğu hissini ifade eder (Ryan ve Deci, 2002). Sporcular bir aktiviteyi tamamlama yeteneğine sahip olduklarını fark ettiklerinde iyi hissedeceklerdir ve öz-yeterlik, bu yeteneği tamamlayabilen olumlu bir duygudur (Chen ve ark, 2020). Öz yeterlik algıları, bireylerin sahip oldukları bilgi ve becerilerle ne yapabildiğini belirlemeye yardımcı olur. Öz yeterlik, “insanların belirlenmiş performans türlerini elde etmek için gerekli olan eylem yollarını düzenleme ve yürütme yetenekleri hakkındaki inançları” olarak tanımlanır (Bandura, 1994). İnsanların engeller ve olumsuzluklar karşısında ne kadar çaba göstereceklerini, ne kadar süre dayanacaklarını belirlemeye yardımcı olan öz yeterlik inançları, bireyin düşünce kalıplarını ve duygusal tepkilerini de etkiler. Öz yeterliği yüksek olan bireyler zor görevler ve faaliyetlerde olumlu duygular yaratmaya çalışırken; öz yeterliği düşük olan bireyler ise; endişe, stres ve depresyon gibi olumsuz duygulara kapılırlar (Bandura, 1994; 1997). Loehr ve Schwartz (2005), sporcuların kendine güvendiğinde, sorunlar karşısında meydan okuyabildiğinde ve pozitif duygularla enerji dolu hissettiklerinde zirvede performans gösterebileceklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle, spora katılım ve devamlılığı yüksek olan bireylerin spora yönelik olumsuzluklar ile karşılaştıklarında bu olumsuzlukların üstesinden geleceklere dair inançlarının da yüksek olması ve buna bağlı olarak sporcunun performansının iyi olması beklenmektedir.

Bu durum dikkate alınarak bu çalışmanın amacı, fiziksel çabanın yanı sıra bilişsel bir çaba gösteren oryantiring katılımcılarının sporcu öz yeterliklerinin sporcu bağlılığı tarafından yordanıp yordanmadığının incelenmesidir. Araştırma kapsamında, sporcu bağlılığının değişmesi durumunda oryantiring sporcularında istediği hedefe ulaşma kapasitesine olan inançlarının nasıl değiştiği belirlenmeye çalışılacaktır. Bu nedenle bu çalışma, günümüzde sporcuların alanlarında yüksek performans göstermek için gösterdikleri çabayı ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Spor ortamlarında sporcu bağlılığı üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde; çalışmalarda sporcu bağlılığının, tükenmişlik (Francisco ve ark, 2020; Schaufeli, 2002; Freese and Smith, 2013; Keleş ve Göktürk, 2017; Graña ve ark, 2021; Keleş ve Kuruç, 2018; Özcan, 2021), performans (Fawver ve ark, 2020), en yüksek atletik performans (GuoJie, 2021), motivasyon (Mack, 2018; Martins, 2014), hedef yönelimi (Evdoxia ve ark, 2013), sportif sorunlarla başa çıkabilme (Özcan, 2021), zihinsel dayanıklılık (Peke, 2020) gibi değişkenlerle birlikte incelendiği görülmektedir. Alan yazında sporcu bağlılığı ve sporcu öz yeterliğinin birlikte incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda özellikle fiziksel kondisyonun yanı sıra muhakeme yeteneğinin de ön planda olduğu oryantiring sporunda, sporcuların performanslarını artırmak için sporcu öz yeterliği ve sporcu bağlılığı değişkenlerinin birlikte incelenmesinin alanyazına katkı sağlaması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, oryantiring katılımcılarının sporcu öz yeterlik ve sporcu bağlılıkları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla ilişkisel araştırma kullanılmıştır. İlişkisel araştırma, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini ölçmeyi amaçlayan modellerdir (Creswell, 2012).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın örneklemini 20–22 Mayıs 2022 tarihinde Ordu’da düzenlenen Gençler ve Büyükler Türkiye Oryantiring Şampiyonasına katılan sporculardan kolaylıkla bulunabileni örnekleme yöntemi ile seçilen gönüllü 307 sporcu oluşturmaktadır. Bu sporcuların 140’ı kadın ($X_{yas}=12,44 \pm 1,08$; $X_{spor deneyimi}=3,20 \pm 1,69$), 167’si erkek ($X_{yas}=12,61 \pm 1,29$; $X_{spor deneyimi}=3,23 \pm 1,79$) sporculardan oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada Sporcu Bağlılık Ölçeği, Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından kullanılan ölçeklere ait geçerlik ve güvenilirlik bilgileri ilgili ölçeklerin başlıkları altında aşağıda sunulmuştur.

Sporcu Bağlılık Ölçeği

Lonsdale ve ark, (2007) tarafından geliştirilen Sporcu Bağlılık Ölçeği’nin Türk kültürüne uyarlaması Keleş ve ark, (2018) tarafından yapılmıştır. Ölçek dört alt boyut (güven, adanmışlık, dinçlik, coşku) ve toplam 16 maddeden oluşmaktadır. Ölçek “Neredeyse hiç,” “nadiren,” “bazen,” “sıklıkla” ve “hemen hemen her zaman” şeklinde beşli likert düzeyinde puanlanmaktadır. Ölçeğin alt boyutları için hesaplanan iç tutarlık katsayıları 0,75 ile 0,92 arasında değişmektedir. Çalışmamızda alt boyutlara ait Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları güven için ,83, adanmışlık için ,81, dinçlik için ,82 ve coşku için ,85 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin toplam Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,93 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin oryantiring sporcularında model-veri uyumunu sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Uyum indeksleri kontrol edildiğinde model ve verilerin uyumlu olduğu belirlenmiştir.

(NFI=0,97, RMSEA=0,06, CFI=0,99, GFI=0,92, AGFI=0,89 ve SRMR=0,04). Bu nedenle ölçeğin oryantiring sporcularında kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin alt boyutlara ait madde örnekleri aşağıda verilmiştir.

Güven: "Spordaki hedeflerimi başaracak kapasitede olduğuma inanırım."

Adanmışlık: "Kendimi spordaki hedeflerimi başarmaya adanmışımdır."

Dinçlik: "Spor branşımınla uğraşırken enerji olduğumu hissedirim."

Coşku: "Spor branşımdan keyif alırım."

Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği

Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği, Koçak (2020) tarafından sporcuların öz yeterliklerini ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçek, 16 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları; spor dalı yeterliği, psikolojik yeterlik, profesyonel düşünce yeterliği ve kişilik yeterliği olarak adlandırılmıştır. Ölçek "katılmıyorum," "az katılıyorum," orta düzeyde katılıyorum," "çok katılıyorum," "tamamen katılıyorum" şeklinde beşli likert olarak puanlanmakta olup; ölçekten alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan ise 80'dir. Ölçeğin toplam Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı değeri ,88'dir. Çalışmamızda Ölçeğin toplam Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ,96 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin oryantiring sporcularında model-veri uyumunu sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Uyum indeksleri kontrol edildiğinde model ve verilerin uyumlu olduğu belirlenmiştir (NFI=0,98, RMSEA=0,057, CFI=0,99, GFI=0,93, AGFI=0,90 ve SRMR=0,03). Bu nedenle ölçeğin oryantiring sporcularında kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına ait madde örnekleri aşağıda verilmiştir.

Spor Dalı Yeterliği: "Spor dalımın gerektirdiği teknik becerilere sahibim."
Psikolojik Yeterlik: "Üzerimde baskı oluşturan zorluklar ile başa çıkarım."
Profesyonel Düşünce Yeterliği: "Performans hedeflerime ulaşmak için özverili çalışırım."

Kişilik Yeterliği: "Spor alanındaki paydaşlarımla etkili işbirliği yaparak uyum içinde çalışırım."

Veri Analizi

Sporcular tarafından tam olarak doldurulmayan ölçekler çalışma dışı bırakılarak toplam 307 (167 erkek, 140 kadın) sporcudan elde edilen veriler analiz işlemine alınmıştır. Verilerin betimsel istatistikleri ve değişkenler arası ilişkilerin hesaplanmasında SPSS 25,0 programı kullanılmıştır. Ölçeklerin doğrulamalı faktör analizleri aşamasında ise LISREL 8,7 programı kullanılmıştır. Ölçeklerin oryantiring sporcularında model-veri uyumunu sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için doğrulamalı faktör analizinde; Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA), Bentler Karşılaştırmalı Uyum Endeksi (CFI), Uyum iyiliği ölçütü (GFI), Düzeltilmiş Uyum İyiliği İndeksi (AGFI) ve Standartlaştırılmış Kök Artık Karelerinin Ortalaması (SRMR) uyum indeksleri kullanılmıştır. Kabul edilebilir uyum için $0,05 \leq RMSEA \leq 0,08$; $CFI \geq ,95$; $SRMR \leq ,08$; $NFI \geq 0,95$; $GFI-AGFI \geq 0,90$ değer aralıkları ölçüt olarak alınmıştır (Hu ve Bentler, 1999). Verilerin normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığını belirlemek için çarpıklık - basıklık katsayılarının -2 ile +2 referans aralığında olması dikkate alınmıştır (George ve Mallery, 2010). Ayrıca çarpıklık ve basıklık katsayılarının standart hatalarına bölünerek elde edilen değerlerin -1,96 ile +1,96 referans aralığında olması kontrol edilerek verilerin normal dağılım varsayımı bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılım varsayımını sağlamasıyla birlikte sporcu bağlılık ve sporcu öz yeterlik ölçek ortalamalarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Sporcu bağlılığının sporcu öz yeterliğini yordamasına

ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizinin sayıtları test edilerek enter metodu uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci öncesinde uygulanacak ölçme araçlarının etik açıdan uygun olduğuna dair onayı bildiren yazılı belge Esenyurt Üniversitesi Etik Kuruluna başvurularak alınmıştır (24.02.2022 tarih ve 2022/03-18 numara).

Bulgular

Oryantiring şampiyonasına katılan sporcuların, sporcu bağlılığı ve sporcu öz yeterliklerinin cinsiyete göre incelenmesi için uygulanan bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Oryantiring Katılımcılarının Sporcu Bağlılığı ve Sporcu Öz Yeterliklerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi

		N	$\bar{X}$	ss	t	p
Sporcu Bağlılığı	Kadın	140	4,4683	,50328	2,55	,011
	Erkek	167	4,2953	,65721		
Sporcu Öz Yeterliği	Kadın	140	3,9013	1,02567	,034	,973
	Erkek	167	3,8975	,94863		

Tablo 1 incelendiğinde, kadın ve erkek sporcuların spor bağlılığı ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t_{305} = 2,55$, $p < ,05$). Kadınların spora olan bağlılıklarının ($\bar{X}_{kadın} = 4,4683$) erkek sporculara göre ($\bar{X}_{erkek} = 4,2953$) daha fazla olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek sporcuların öz yeterlik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{305} = 0,034$, $p > ,05$). Kadınların ($\bar{X}_{kadın} = 3,9013$) ve erkeklerin ($\bar{X}_{erkek} = 3,8975$) öz yeterlik inançlarının benzer düzeyde olduğu görülmektedir.

Oryantiring şampiyonasına katılan sporcuların sporcu bağlılığı ve sporcu öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için Pearson Momentler Çarpımı korelasyon değerleri hesaplanmış ve analiz sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Oryantiring Katılımcılarının Sporcu Bağlılık Ölçeğinin Alt Boyutları ve Sporcu Öz Yeterlikleri Arasındaki Korelasyon Değerleri

Değişkenler	1	2	3	4	5
1. Öz Yeterlik	-				
2. Güven	,418**	-			
3. Adanmışlık	,434**	,723**	-		
4. Dinçlik	,371**	,540**	,640**	-	
5. Coşku	,419**	,625**	,682**	,723**	-

**Korelasyonlar 0,01 düzeyinde anlamlıdır.

*Korelasyonlar 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların sporcu bağlılık ölçeğinin alt boyutları olan güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku ile sporcuların öz yeterlikleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Adanmışlık ile güven arasında ve coşku ile dinçlik arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Oryantiring katılımcılarının öz yeterliklerinin sporcu bağlılığı tarafından yordanıp yordanmadığını belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 3' te sunulmuştur.

Tablo 3.

Oryantiring Katılımcılarının Sporcu Öz Yeterliklerinin Spor Bağlılıkları Tarafından Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Tablosu

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	,482	,370		1,301	,194
Güven	,239	,110	,165	2,183	,030
Adanmışlık	,235	,116	,168	2,021	,044
Dinçlik	,086	,109	,060	,784	,433
Coşku	,220	,115	,158	1,923	,055
$R = ,48$	$F_{(4,302)} = 22,631$				
$R^2 = 0,22$	$p = ,00$				

Yapılan regresyon analizinin sonuçları incelendiğinde, güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku değişkenleri birlikte oryantiring katılımcılarının öz yeterlik puanları ile anlamlı bir ilişki vermektedir ($R = ,48$, $R^2 = ,22$, $p < ,05$). Bu dört değişkenin birlikte öz yeterlikteki toplam varyansın yaklaşık %22'sini açıkladığı görülmektedir.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin öz yeterlik üzerindeki göreceli önem sırası adanmışlık, güven, coşku ve dinçliktir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, güven ve adanmışlık değişkenlerinin öz yeterlik üzerinde önemli (anlamlı) bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Dinçlik ve coşku değişkenleri öz yeterlik üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir.

Tartışma

Bu çalışma oryantiring katılımcılarının sporcu bağlılığının sporcu öz yeterliğini belirlemedeki rolünü saptamak ve sporcuların bağlılıkları ile öz yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacı ile yapılmıştır.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde, oryantiring katılımcılarının sporcu bağlılık düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre spora bağlılıklarının yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 1). Spora bağlılık olması için, bireylerin sporu bir stres kaynağı olarak değil de bir meydan okuma gibi algılamaları gerekmektedir (Francisco ve ark, 2018). Bağlılık, belirli bir anlık durumdan ziyade, daha derin, daha uzun süreli duygusal-bilişsel bir durumu ifade etmektedir (Graña ve ark, 2021). Çalışmamızın bulgusu, kadın oryantiring sporcularının erkeklere göre spor hakkında daha fazla olumlu duygu geliştirdikleri ve daha istikrarlı bir spor deneyimine sahip olduklarını göstermektedir. Son zamanlarda oryantiring sporunun kadınlar tarafından tercih edilme yoğunluğu da bu duruma kanıt oluşturmaktadır. Aynı zamanda kadınların erkeklere oranla sporu daha az stres kaynağı olarak gördüklerini söylemek mümkündür. Bunun nedeninin, son yıllarda kadınların sporda farklı branşlarda yer alması ve başarılarının istikrarlı bir şekilde artış göstermesi olduğu söylenebilir. Kadınlar başarı elde ettikçe diğer kadınlara örnek teşkil ettikleri, daha çok motive oldukları ve spora daha çok zaman ayırdıkları görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, çalışmamızın sonuçları ile paralellik gösteren araştırmalar mevcuttur. Arıkan ve Yazıcı (2022) çalışmalarında,

cinsiyet değişkeni açısından sporcu bağlılık ölçeği alt boyutlarında ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulmuşlardır. Sivrikaya ve Biricik (2019), milli takım düzeyindeki elit kayakçıların sporcu bağlılıklarını inceledikleri çalışmalarında, cinsiyete göre adanmışlık ve coşku alt boyutunda kadın sporcular lehine anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Yerlikaya (2019), bisikletçilerin sporcu bağlılığı üzerine yaptığı çalışmasında, cinsiyet değişkenine göre spora bağlılık düzeylerinin yalnızca "dinçlik" alt boyutunda istatistiksel olarak farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Alanyazın incelendiğinde, çalışmamızla farklı bulgulara sahip çalışmalarında mevcut olduğu görülmektedir. Gülen ve ark, (2021), taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerini çeşitli demografik değişkenler açısından inceledikleri çalışmalarında, sporcu bağlılıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Peke (2020) çalışmasında, oryantiring sporcularının spora bağlılıklarının cinsiyete göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur. Bir başka çalışmada Fawver ve arkadaşları (2019), profesyonel gelişim akademilerine kayıtlı toplam 169 kayakçı (88 kadın) ile yaptıkları çalışmalarında, cinsiyetin, sporla ilgili farklı etkinliklerde spor bağlılığı üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını ortaya koymuşlardır.

Çalışmanın diğer bir bulgusu incelendiğinde, oryantiring katılımcılarının sporcu öz yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 1). Öz yeterlik, kişinin bir davranışı başarılı şekilde gerçekleştirme kapasitesine sahip olduğuna dair temel inanca dayanmaktadır (Bandura, 1997). Çalışmamızda kadın ve erkek oryantiring sporcularının sporda yüksek düzeyde performans elde etmeye ve istenen hedeflere ulaşma yeteneğine olan inançlarının benzer olduğunu söylemek mümkündür. Bu durumun çalışmamıza katılan sporcuların ergenlik döneminde ve benzer yaş grubunda olması ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Ergenlik döneminde bireylerin başarıları ile onurlandırılmaları önemlidir. Sporcuların kendilerini ve başarılarını ispat etme çabası başarabileceklerine olan inancını artırabilmektedir. Oryantiring sporunda, fiziksel ve bilişsel çabanın yanı sıra sporcunun parkuru en iyi derece ile bitireceğine olan inancının yüksek olmasının önemli olduğu açıktır. Literatür incelendiğinde, çalışmamızın bulguları ile paralellik gösteren çalışmalar olduğu görülmektedir. Şimşek (2022) tarafından üst düzey voleybolcular üzerinde yapılan çalışmada, voleybolcuların sporcu öz yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Asan (2023), farklı branşlarda aktif olan sporcuların sporcu öz yeterlik düzeylerini incelediği çalışmada, spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin sporcu öz yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgusunu ortaya koymuştur. Sevinç ve Kapçak (2021), Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çeşitli değişkenlere göre öz yeterlik düzeylerini inceledikleri çalışmalarında, öz yeterlik toplam puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Bir başka çalışmada Kuşçu (2021), spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin sporcu öz yeterlik algılarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda alan yazında çalışmamızın bulgularından farklı olarak öz yeterliğin cinsiyete göre farklılaştığı araştırmalar da bulunmaktadır (Aydın ve ark, 2019; Tırpan, 2016).

Sporcu öz yeterliğinin sporcu bağlılığı değişkeni ile ilişkili olmasının yanı sıra güven ve adanmışlık değişkenleri tarafından yordanması çalışmada ortaya çıkan bir diğer bulgudur. Ayrıca, dinçlik ve coşku değişkenlerinin sporcunun öz yeterliği üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 3). Güven, kişinin yüksek düzeyde performans elde etme ve istenen hedeflere ulaşma yeteneğine olan inancını temsil etmektedir (Hodge ve ark, 2009). Kendi

yeteneğine güvenen sporcuların, bir şeyi başarılı şekilde gerçekleştirebileceklerine olan inançlarının yani öz yeterliklerinin yüksek olacağını söylemek mümkündür. Adanmışlık birinin önemli gördüğü hedeflere ulaşmak için çaba ve zaman harcama arzusunu temsil etmektedir (Hodge ve ark, 2009). Bireyin hedeflerine ulaşmak için karşılaştığı engeller karşısında göstereceği çaba miktarının, öz yeterlik inançlarını belirlemeye yardımcı olduğu söylenebilir (Bandura; 1994, 1997). Dinçlik; fiziksel ve zihinsel bir canlılık duygusu olarak ve coşku ise heyecan ve yüksek düzeyde keyif ile karakterize edilmektedir (Hodge ve ark, 2009). Dinçlik ve coşku, bir sporcunun belirli durumlarda yaşayabileceği yorgunlukla ve tükenmişlikle tezat oluşturan duygulardır. Kötü spor performansı gibi olumsuz atletik sonuçlar, sporcularda tükenmişlikle ilişkili sonuçlar doğurabilir (Francisco ve ark, 2018). Çalışmamızda dinçlik ve coşku değişkenlerinin sporcunun öz yeterliği üzerinde önemli bir etkiye sahip olmamasının nedeni; sporcuların kötü performans sergilemeleri sonucunda başarabileceklerine olan inançlarının azalmasından kaynaklandığı söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde sporcu öz yeterliği ve sporcu bağlılığı değişkenlerinin birlikte incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Sporcu bağlılığı ve sporcu öz yeterliğinin ayrı ayrı incelendiği çalışmalar mevcuttur. Evdoxia ve ark, (2013), Yunan kadın sporcularda fiziksel öz değer, sporcu bağlılık ve hedef yönelimi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmada sporcu bağlılıklarının ve ego hedef yönelimlerinin sporcuların fiziksel öz-değerlerini yordadığı sonucuna ulaşmışlardır. Kelecek ve Göktürk (2017) çalışmalarında, tükenmişlik ile sporcuların branşlarına olan bağlılıklarının negatif yönde ilişkili olduğu ve bağlılığın tükenmişliği önleyici bir değişken olduğunu belirtmişlerdir. Sporcu bağlılığı ve öz yeterlik değişkenlerinin farklı değişkenlerle birlikte incelendiği çalışmalar mevcuttur (Demirdöken ve ark, 2019; Özcan, 2021; Özkan, 2019; Francisco ve ark, 2020; Graña ve ark, 2021; Valbuena ve ark, 2016; Asan, 2023).

Bağlılık, kişisel ve sosyal işlevsellik üzerinde olumlu bir etkiye sahip olmasının yanı sıra, insanların başarabileceğine dair motivasyonunu artırmada da önemli bir rol oynar (Francisco ve ark, 2018). Olumlu sporcu bağlılığı, sporcular arasında iyi bir iletişim ağı, anlayış ve sporcuların oyun alanındaki performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir (GuoJie, 2021). Sporcuların başarılı olabilmeleri için, iyi bir performans göstermesi ve bu performansın zaman içinde tutarlı olması gerekmektedir. Etkili sporcu bağlılığı ve katılımı, öz yeterliğin artmasına ve sporcuların daha yüksek performans seviyelerine ulaşmasına yardımcı olmaktadır (GuoJie, 2021). Aksi durumda, atletik performanslarında istikrarsız olan sporcular, başarabileceklerine dair inançlarını da yitirerek, sürdürülebilir sportif ilerleme gösteremezler ve kısa sürede başarısızlığa maruz kalırlar. Bunun sonucunda, birey her zaman spora bağlılık göstermeyip farklı zaman dilimlerinde farklı katılım seviyeleri arasında hareket edebilir (Francisco ve ark, 2018). Spora karşı yüksek motivasyona sahip katılımcıların, yüksek öz-yeterlik ve sağlıklı bir yaşam tarzına karşı daha olumlu tutumlar sergiledikleri görülmektedir (Francisco ve ark, 2020). Bu temelde, spor programlarında spora bağlılığı teşvik etmek için çalışmalar yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada oryantiring katılımcılarının sporcu öz yeterlikleri ve öz yeterliği yordadığı düşünülen sporcu bağlılığı incelenmiştir. Öz yeterlik inançları, kendine güvenen sporcuların performansından bekledikleri sonuçları belirlemeye yardımcı olur. Kendine güvenen bireyler sporda başarılı sonuçlar beklerler (Pajares, 2002). Buradan hareketle, insanların başarıları, önceki başarılarına, bilgilerine veya becerilerine göre öz yeterlik inançları ile tahmin edilir. Loehr ve Schwartz (2005), sporcuların kendilerini güvende, pozitif duygularla

enerji dolu, meydan okuyan, odaklanmış, eğlenceye ve keyif almaya hazır hissettiklerinde zirvede performans gösterebileceklerini belirtmektedirler. Bu nedenle bundan sonraki çalışmalarda farklı spor branşlarında bireyin performansını olumlu yönde etkileyen psikolojik faktörler dikkate alınarak araştırmalar yapmanın faydalı olacağı düşünülmektedir. Çalışmamız, Gençler ve Büyükler Türkiye Oryantiring Şampiyonasına katılan sporcularla, yaş grubu, sporcu bağlılığı ve sporcu öz yeterliği değişkenleri ile sınırlıdır. Çalışmamızda, katılımcıların yaş grubunun ergenlik döneminin psikolojik değişimlerinin etkisinde olduğu düşünüldüğünden, farklı yaş gruplarında sporcu bağlılığının sporcu öz yeterliğini yordayıcılığının incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Esenyurt Üniversitesi'nden (Tarih: 24.02.2022, Sayı: 2022/03-18) alınmıştır.

Hasta Onamı: Çalışma için tüm katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – Z.T., A.D.; Tasarım – Z.T., A.D., A.E.M.; Denetleme – Z.T., A.D., A.E.M.; Kaynaklar – A.D., A.E.M.; Malzemeler – A.E.M.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – Z.T., A.D.; Analiz ve/veya Yorum – Z.T.; Literatür Taraması – Z.T., A.D., A.E.M.; Yazıyı Yazan – Z.T., A.D., A.E.M.; Eleştirel İnceleme – Z.T., A.D., A.E.M.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Ethical committee approval was received from the Ethics Committee of University of Esenyurt (Approval no: 2022/03-18, Date: 24.02.2022).

Informed Consent: Written informed consent was obtained from the participants who agreed to take part in the study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Z.T., A.D.; Design – Z.T., A.D., A.E.M.; Supervision – Z.T., A.D., A.E.M.; Resources – A.D., A.E.M.; Materials – A.E.M.; Data Collection and/or Processing – Z.T., A.D.; Analysis and/or Interpretation – Z.T.; Literature Search – Z.T., A.D., A.E.M.; Writing Manuscript – Z.T., A.D., A.E.M.; Critical Review – Z.T., A.D., A.E.M.; Other – Z.T., A.D., A.E.M.

Declaration of Interests: The authors have no conflict of interest to declare.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Arıkan, A. N., & Akoğuz Yazıcı, N. (2022). Sporcuların bağlılık düzeylerinin incelenmesi: Takım sporları üzerine kesitsel bir analiz. *Akdeniz spor bilimleri dergisi, Akademik spor Araştırmaları özel sayısı*, 5(2), 738–748 [CrossRef]
- Asan, S. (2023). Farklı branşlarda aktif olan sporcuların sporcu öz yeterlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Spor ve Bilim Dergisi*, 1(1), 55–63.
- Aydın, F., Sunay, H., Bal, E., & Ayyıldız, E. (2020). The relation between self-efficacy and group cohesiveness perceptions of professional men and woman's football team (Ankara Province example). *Universal Journal of Management*, 8(2), 33–38. [CrossRef]
- Bandura, A. (1977). Self efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191–215. [CrossRef]

- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71–81). Academic Press. (Reprinted in H. Friedman (Ed.), *Encyclopedia of mental health*. Academic Press, 1998)
- Batista, M. M., Paludo, A. C., da Silva, M. P., Martins, M. V., Pauli, P. H., Dal'Maz, G., Stefanello, J. M., & Tartaruga, M. P. (2021). Effect of mental fatigue on performance, perceptual and physiological responses in orienteering athletes. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 61(5), 673–679. [\[CrossRef\]](#)
- Chen, X., Qiu, N., Chen, C., Wang, D., Zhang, G., & Zhai, L. (2020). Self-efficacy and depression in boxers: A mediation model. *Frontiers in Psychiatry*, 11. [\[CrossRef\]](#)
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Pearson.
- De Francisco, C. D., Arce, C., Graña, M., & Sánchez-Romero, E. I. (2018). Measurement invariance and validity of the athlete engagement questionnaire. *International Journal of Sports Science and Coaching*, 13(6), 1008–1014. [\[CrossRef\]](#)
- De Francisco, C., Sánchez-Romero, E. I., Vilchez Conesa, M. D. P., & Arce, C. (2020). Basic psychological needs, burnout and engagement in sport: The mediating role of motivation regulation. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(14), 4941. [\[CrossRef\]](#)
- DeFreese, J. D., & Smith, A. L. (2013). Areas of worklife and the athlete burnout-engagement relationship. *Journal of Applied Sport Psychology*, 25(2), 180–196. [\[CrossRef\]](#)
- Demirdöken, Ç., Yaylacı, S. T., Yağar, G., Deryahanoğlu, G., & Ünlü, E. A. (2019). The examination of engagement levels of university students studying at the faculty of sports sciences. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 5, 8. [\[CrossRef\]](#)
- Eccles, D. W., & Arsal, G. (2015). How do they make it look so easy? The expert orienteer's cognitive advantage. *Journal of Sports Sciences*, 33(6), 609–615. [\[CrossRef\]](#)
- Evdoxia, K., Miltiadis, P., & Evgenia, G. (2013). Physical self-worth, athletic engagement and goal orientation in Greek female athletes. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(2), 79–93.
- Fawver, B., Cowan, R. L., DeCouto, B. S., Lohse, K. R., Podlog, L., & Williams, A. M. (2020). Psychological characteristics, sport engagement, and performance in alpine skiers. *Psychology of Sport and Exercise*, 47(10). [\[CrossRef\]](#)
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0 update (10th ed.). Pearson.
- Graña, M., De Francisco, C. D., & Arce, C. (2021). The relationship between motivation and burnout in athletes and the mediating role of engagement. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(9), 4884. [\[CrossRef\]](#)
- Gülen, Ö., Madak, E., Kumartaslı, M., & Sönmez, H. O. (2021). Taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumları ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Online Journal of Recreation and Sport*, 10(3). [\[CrossRef\]](#)
- GuoJie, M. (2021). The role of athletic psychology, athlete engagement in athletic performance and athletes sports success in China: Does coaching behavior moderates? *Revista de Psicología del Deporte [Journal of Sport Psychology]*, 30(3), 191–204.
- Hodge, K., Lonsdale, C., & Susan, J. A. (2009). Athlete engagement in elite sport: An exploratory investigation of antecedents and consequences. *Sport Psychologist*, 23, 186–202.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1–55. [\[CrossRef\]](#)
- Keleş, S., & Göktürk, E. (2017). Kadın futbolcularda sporcu bağlılığının, sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 162–173.
- Keleş, S., Kara, M. F., & Aşçı, H. (2018). Sporcu bağlılık ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 39–47.
- Keleş, S., & Kuruç, Z. (2018). Futbolcuların güdusel yönelim ve spora bağlılık düzeylerinin sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 102–116.
- Koçak, Ç. V. (2020). Athlete self-efficacy scale: Development and psychometric properties. *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, 1(1), 41–54. [\[CrossRef\]](#)
- Kuşçu, Ş. (2021). *Spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin iletişim becerileri ile sporcu öz yeterlilik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 673067) (Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Loehr, J., & Schwartz, T. (2005). *The power of full engagement: Managing energy, not time, is the key to high performance and personal renewal*. The Free Press.
- Lonsdale, C., Hodge, K., & Jackson, S. A. (2007). Athlete engagement: II. Development and initial validation of the athlete engagement questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*, 38, 471–492.
- Mack, R. J., Breckon, J. D., O'Halloran, P. D., & Butt, J. (2018). Enhancing athlete engagement in sport psychology interventions using motivational interviewing: A case study. *Sport Psychologist*, 33(2), 159–168. [\[CrossRef\]](#)
- Martins, P., Rosado, A., Ferreira, V., & Biscoia, R. (2014). Examining the validity of the athlete engagement questionnaire (AEQ) in a Portuguese sport setting. *Motriz: Revista de Educação Física*, 20(1), 1–7. [\[CrossRef\]](#)
- Minoiu, V., Orănescu, D., & Minoiu, G. E. (2022). The evolution of orienteering athletes to national youth teams in international competitions over a short period of time. *Journal of Sport and Kinetic Movement*, 40(2), 49–57. (doi: [\[CrossRef\]](#))
- Özcan, V. (2021). Correlation between ability to cope with sporting problems and athlete engagement. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18). [\[CrossRef\]](#)
- Özkan, G. (2019). *Üniversite öğrencisi kadın futbolcuların toplumsal cinsiyet algıları ile sporcu öz yeterlilik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No.536690) (Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pajares, F. (2002). Gender and perceived self-efficacy in self-regulated learning. *Theory into Practice*, 41(2), 116–125. [\[CrossRef\]](#)
- Peke, K. (2020). *Oryantiring katılımcılarının spora bağlılıkları ve zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Overview of self-determination theory: An organismic dialectical perspective. In E. L. Deci & R. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). The University of Rochester Press.
- Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-romá, V., & Bakker, A. B. (2002). The measurement of engagement and burnout: A two sample confirmatory factor analytic approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71–92. [\[CrossRef\]](#)
- Sevinç, K., & Kapçak, V. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarının ve öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi [International Journal of Exercise Psychology]*, 3(2), 68–78. [\[CrossRef\]](#)
- Şimşek, S. (2022). *Üst düzey voleybolcularda öz yeterlik psikolojik iyi oluş tükenmişlik ve başarı ilişkisi* (Tez No. 744115) (Yüksek lisans tezi, Aksaray üniversitesi- Aksaray). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sivrikaya, M. H., & Biricik, Y. S. (2019). *Milli takım düzeyindeki elit kayakçıların sporcu bağlılık düzeylerinin incelenmesi. 2 Uluslararası Rekreasyon ve spor yönetimi Kongresi* (pp.26–31). Muğla, Turkey.
- Tırpan, M. (2016). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yenilikçi ve genel öz yeterlikleri arasında ilişkinin incelenmesi* (Tez No: 494647) (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi.
- Valbuena, M. J. D., Saunders, J., & Rice, V. (2016). Athlete engagement: A qualitative investigation of the US American Athlete. *Philippine Journal of Psychology*, 49(1), 95–119.
- Wu, L. (2023). Effects of orienteering sport on students' physical endurance. *Revista Brasileira de Medicina do Esporte*, 29. [\[CrossRef\]](#)
- Yerlikaya, G. (2019). *Bisikletçilerin sporcu bağlılıklarının incelenmesi* (Tez No. 593967) (Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.